

UZASADNIENIE

- I. Cel projektu ustawy o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw

Celem projektowanej ustawy jest wprowadzenie do systemu prawa rozwiązań pozwalających na sprawne i skuteczne inicjowanie oraz przygotowywanie decyzji strategicznych, przede wszystkim w zakresie polityki przestrzennej i polityki miejskiej, a tym samym sprawne prowadzenie spójnej polityki rozwoju w Polsce.

W obecnym stanie prawnym w ramach kompetencji w zakresie polityki przestrzennej występuje sprzeczność:

- z jednej strony w ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.) zadania z zakresu szeroko pojętej gospodarki przestrzennej są przypisane ministrowi właściwemu do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej,
- z drugiej strony ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) przypisuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego przygotowanie koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, określającej politykę przestrzenną państwa.

Art. 9a ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, który umiejscawia politykę miejską w dziale: „budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa” nie odzwierciedla ani nowej roli tego pojęcia, ani miejsca polityki miejskiej w układzie działań programowanych i realizacyjnych (w tym inwestycyjnych związanych z funduszami strukturalnymi) nowoczesnej polityki regionalnej (ukierunkowanej terytorialnie). Przedmiotowy przepis ogranicza zakres tego pojęcia do polityki związanej wyłącznie z problematyką urbanistyczną – zagospodarowania przestrzeni w miastach. Powoduje to niemożność wykorzystania polityki miejskiej jako instrumentu rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

Zmiana w projektowanej ustawie polega na dokonaniu podziału kompetencji w ramach działu administracji rządowej „budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa” przez:

- 1) wydzielenie z niego zagadnień związanych z zagospodarowaniem przestrzennym na poziomie krajowym i regionalnym (wojewódzkim) oraz
- 2) polityki miejskiej.

Zadania te zostaną przeniesione do działu administracji rządowej „rozwój regionalny”. W dziale „budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa” pozostaną zagadnienia z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego na poziomie lokalnym, tj. gminy i powiatu.

Z uwagi na dokonywany podział kompetencji dział „budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa” zmieni nazwę na „budownictwo, lokalne planowanie przestrzenne i mieszkalnictwo”, co odpowiada zakresowi spraw, które będą do niego należeć.

W konsekwencji zmianie ulegnie również zmiana nazwy ministra właściwego do zadań objętych nowym działem z dotychczasowego „ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej” na „ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa”.

Organem wiodącym w zakresie planowania przestrzennego na obszarach morskich pozostanie minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, natomiast minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego będzie pełnił funkcję organu współdziałającego w zakresie przygotowywania dokumentów planistycznych na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto w kontekście proponowanych zmian w ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej uporządkowana zostanie terminologia używana w innych ustawach związanych ze zmianą zakresu kompetencji organów.

Konsekwencje projektowanych zmian

Projektowane rozwiązania pozwolą na zmianę podejścia do roli polityki przestrzennej i polityki miejskiej państwa przez stworzenie jednego ośrodka

decyzyjnego zdolnego do budowania zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem¹⁾. Rozszerzenie kompetencji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w odniesieniu do planowania przestrzennego i polityki miejskiej stworzy warunki kompleksowego gospodarowania przestrzenią i rozwoju kraju.

Zaproponowana zmiana ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej w zakresie połączenia zagadnień zagospodarowania przestrzennego w skali krajowej i regionalnej, polityki miejskiej oraz polityki regionalnej będzie początkiem zmian systemowych w obrębie zintegrowanego zarządzania rozwojem.

Podział kompetencji dokonany projektowaną ustawą nie będzie powodował kolizji między zakresami działania organów administracji rządowej i pozostaje spójny w odniesieniu do poszczególnych zadań wykonywanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa.

Projektowane rozwiązania nie spowodują zmian w zakresie właściwości organów gminnych do wydawania decyzji lokalizacyjnych oraz procedury odwoławczej. Tym samym nie pociągają za sobą żadnych trudności związanych ze zmianą kompetencji organów dla obywateli oraz dla przedsiębiorców. Proponowane zmiany poprawią natomiast jakość życia obywateli zarówno przez uporządkowanie zasad gospodarowania przestrzenią, poprawę estetyki przestrzeni, jak i stworzenie przejrzystych zasad jej użytkowania oraz wzmocnienie udziału obywateli w podejmowaniu decyzji o zagospodarowaniu przestrzeni, w której żyją i pracują.

Podział kompetencji dokonany projektowaną ustawą nie będzie zatem wywierał negatywnego wpływu na sytuację prawną obywateli oraz przedsiębiorców, ponieważ nie spowoduje żadnych zmian w odniesieniu do właściwości organów, zakresu wydawanych w stosunku do nich rozstrzygnięć, nie nałoży również żadnych dodatkowych obowiązków.

Jednocześnie projektowane rozwiązania będą miały pozytywny wpływ na samorządy województw, ponieważ będą stanowić zachętę do wzajemnej współpracy, a w rezultacie również zapewnią spójność w wydatkowaniu środków funduszy UE w ramach zintegrowanego podejścia do rozwoju społeczno-gospodarczego.

Włączenie do działu „rozwój regionalny” spraw z zakresu zagospodarowania przestrzennego na poziomie krajowym i regionalnym oraz polityki miejskiej zostało uzgodnione z Ministerstwem Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

Powiązanie zmian z innymi dokumentami

Projektowane zmiany stanowią realizację postanowień przyjętej przez Radę Ministrów dnia 13 grudnia 2011 r. Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 r. (dalej: „KPZK 2030”)²⁾ oraz Planu Działań KSRR³⁾, przyjętego przez Radę Ministrów dnia 2 listopada 2010 r.

KPZK 2030 realizuje działanie wynikające z Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020”, przypisane Ministrowi Rozwoju Regionalnego, mające na celu podniesienie jakości stanowiącego prawa i usług świadczonych przez administrację publiczną: „1.1.3 Uporządkowanie systemu planowania i zarządzania przestrzennego, z uwzględnieniem potrzeb rozwoju gospodarki”.

Korzyści płynące z proponowanych zmian

Umieszczenie kompetencji z zakresu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego na poziomie kraju i regionu w jednym dziale będzie sprzyjało równoległemu stosowaniu instrumentów planistycznych i inwestycyjnych do bardziej efektywnego wykorzystywania przestrzeni i specyficznych potencjałów poszczególnych obszarów kraju. Główne korzyści, jakie niosą projektowane zmiany, to przede wszystkim:

- wprowadzenie współzależności celów polityki przestrzennej z celami polityki regionalnej, w tym formułowanie kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego w odniesieniu do całego kraju, jak i poszczególnych regionów,
- lepsza koordynacja działań podmiotów publicznych i polityk publicznych mających podstawowe znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego danego obszaru, przez tworzenie warunków rozwoju, w tym dla przedsiębiorczości, w postaci uporządkowanej przestrzeni, jasnych zasad

gospodarowania przestrzeni, zapobiegania konfliktom funkcji nadawanej przestrzeni przez różnych aktorów,

- osiągnięcie większej spójności planowania strategicznego z programowaniem działań w ramach programów rozwoju i programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej na poziomie krajowym i regionalnym, co nabiera szczególnego znaczenia w obserwowanym kierunku zdobywania coraz większego znaczenia „wymiaru terytorialnego” w polityce spójności Unii Europejskiej. Wyrazem tego trendu są propozycje rozporządzeń przyszłej perspektywy finansowej 2014 – 2020, przyjęcie podczas prezydencji węgierskiej w Radzie UE Agendy Terytorialnej dla UE, przyjęcie w trakcie polskiej prezydencji w Radzie UE Mapy drogowej dla Agendy Terytorialnej dla UE,
- spójność określenia działań państwa w sferze legislacyjnej i instytucjonalnej dla wzmocnienia efektywności systemu planowania przestrzennego i działań rozwojowych (w tym inwestycyjnych) ukierunkowanych terytorialnie, zgodnie z zasadami zintegrowanego podejścia do rozwoju.

II. Polityka miejska

Przeniesienie zagadnienia „polityka miejska” do działu „rozwój regionalny” umożliwi zapewnienie kompleksowego podejścia do rozwoju obszarów miejskich, co postulowane jest od dłuższego czasu przez przedstawicieli środowisk urbanistycznych, a także przez władze miast.

Zgodnie z przyjętymi przez Radę Ministrów dokumentami: „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie” (13 lipca 2010 r.) oraz KPZK 2030 (13 grudnia 2011 r.), politykę miejską należy rozumieć jako integralny element polityki regionalnej (ukierunkowanej terytorialnie). Przedmiotem tak pojmowanej polityki miejskiej jest oddziaływanie na zagadnienia przestrzenne, społeczne i ekonomiczne za pomocą instrumentów prawnych i finansowych pozostających w sferze działania władz publicznych.

Polityka miejska powinna być definiowana jako świadoma i celowa działalność państwa, kształtująca rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny funkcjonalnych

obszarów miejskich, realizowana na wszystkich poziomach zarządzania: krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Jej uczestnikami są wszyscy aktorzy publiczni i niepubliczni, których działania są istotne dla osiągnięcia celów tej polityki.

Krajowa polityka miejska jest polityką ukierunkowaną terytorialnie, a jej głównym celem jest wzmocnienie i przyspieszenie rozwoju miast, a także rozprzestrzenianie się rozwoju z ośrodków wzrostu na ich obszary funkcjonalne oraz na obszar całego kraju.

Tak rozumiana polityka miejska ma koncentrować się na wspieraniu rozwoju społeczno-gospodarczego polskich miast oraz ustalać priorytety ich rozwoju, które będą wdrażane w ramach polityki regionalnej, przede wszystkim przy wykorzystaniu środków strukturalnych UE. Polityka miejska ma tworzyć instrumenty prawne i organizacyjne wspierające rozwój miast i obszarów zurbanizowanych.

Polityka miejska w ww. rozumieniu nie będzie obejmowała zagadnień dotyczących zagospodarowania przestrzennego na poziomie planowania lokalnego, tj. tematyki architektury, budownictwa, nadzoru architektoniczno-budowlanego, wspierania mieszkalnictwa, gospodarki nieruchomościami, infrastruktury itd. – zagadnienia te pozostaną w zakresie działania ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa. Działania w miastach w tym zakresie wyczerpuje pojęcie zagospodarowania przestrzennego na poziomie lokalnym (uwzględniające także dokumenty, takie jak np. plany zagospodarowania miejscowego, jak również decyzje lokalizacyjne).

Przeniesienie zagadnienia polityki miejskiej do działu rozwój regionalny nie wpłynie zatem na ograniczenie kompetencji ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa, tj. właściwości w zakresie zagospodarowania przestrzennego na poziomie miejscowym (architektura, budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany, wspieranie mieszkalnictwa, gospodarka nieruchomościami, infrastruktura itd). Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa, odpowiadając za planowanie na poziomie lokalnym, będzie kontynuował, zgodnie z kompetencjami, realizację zadań dotyczących nadzoru

i koordynacji działań w miastach (tj. działań związanych z architekturą, budownictwem, nadzorem architektoniczno-budowlanym, wspieraniem mieszkalnictwa, gospodarką nieruchomościami, infrastrukturą itd.).

Skutki płynące z przeniesienia zagadnienia polityki miejskiej do działu „rozwój regionalny” to przede wszystkim:

- wzmocnienie efektywności wydatkowania środków publicznych (w tym środków strukturalnych UE) na rozwój obszarów miejskich – środki będą wydawane na kompleksowe i innowacyjne projekty, wpisujące się w priorytety zdefiniowane na poziomie krajowym (w przygotowywanym dokumencie Krajowa Polityka Miejska),
- koordynacja działań rozwojowych na obszarach miejskich, prowadzonych przez poszczególne poziomy zarządzania (koordynacja pionowa) oraz przez różne resorty (koordynacja pozioma),
- umożliwienie przygotowania zestawu instrumentów zachęcających samorządy lokalne do współpracy na obszarach funkcjonalnych miast, w tym na obszarach metropolitalnych (w ramach polityki spójności stworzone zostaną zachęty finansowe skłaniające samorządy do współpracy – promowane będą projekty przygotowywane wspólnie przez więcej niż jeden samorząd gminy).

Minister Rozwoju Regionalnego zgodnie z zapisami KSRR i wynikającego z niej Planu działań⁴⁾ prowadzi prace nad dokumentem Krajowa Polityka Miejska, który doprecyzuje rolę i instrumenty wsparcia dla obszarów miejskich.

III. Podział kompetencji w zakresie zagospodarowania przestrzennego

Poziom regionalny⁵⁾

Powiązanie planowania przestrzennego na poziomie regionalnym, którego podstawowym instrumentem są plany zagospodarowania przestrzennego województw, z systemem planowania społeczno-gospodarczego, którego głównym narzędziem są strategie rozwoju województw i programy, pozwoli m.in. na:

- unikanie duplikacji procesów planistycznych (oszczędności w zatrudnieniu i kosztach),
- ściślejszą koordynację różnych polityk sektorowych o charakterze inwestycyjnym z procesem planowania przestrzennego,
- wykorzystanie w zintegrowany sposób potencjałów przestrzennych, społecznych i gospodarczych województw,
- ściśle powiązanie finansowania inwestycji z właściwym ich rozmieszczeniem w przestrzeni dla realizacji celów strategicznych państwa i województwa,
- unikanie konfliktów przestrzennych,
- lepszą organizację procesów ochrony środowiska,
- ustalenie priorytetów w katalogu działań z zakresu infrastruktury transportowej.

Przejęcie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego zadań z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego na poziomie krajowym i regionalnym będzie oznaczało zmianę organu wiodącego, odpowiedzialnego za ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, którym, w miejsce dotychczasowego Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, będzie Minister Rozwoju Regionalnego.

Poziom lokalny

Powiązanie planowania przestrzennego na poziomie lokalnym będzie miało pośredni wpływ, przez koncentrację systemu planowania przestrzennego w skali lokalnej, na procesy właściwej lokalizacji inwestycji wynikających z programów i strategii przygotowywanych na poziomie krajowym i regionalnym. Odbywać się to będzie przez ściślejsze powiązanie procesu tworzenia i aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z procesem inwestycyjnym w gminach i powiatach zarówno w odniesieniu do inwestycji publicznych, jak i prywatnych celu publicznego. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa będzie odpowiedzialny za określanie warunków realizacji inwestycji i warunków tworzenia planów zagospodarowania przestrzennego, a we

współpracy z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, za określenie sposobu uwzględniania na poziomie lokalnym inwestycji wynikających ze zintegrowanych procesów planowania społeczno-gospodarczego na poziomie krajowym i regionalnym.

IV. Szczegółowy opis projektowanych rozwiązań

W konsekwencji zmian proponowanych w ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, uporządkowania w tym zakresie wymaga terminologia używana w innych ustawach. W związku z propozycją poszerzenia zakresu kompetencji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz wyłączenia kwestii planowania i zagospodarowania przestrzennego na poziomie krajowym i regionalnym oraz polityki miejskiej z zakresu działania ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, a także wobec zmiany nazwy działu administracji rządowej, projekt przewiduje odpowiednie zmiany w powyższym zakresie w poszczególnych ustawach, w tym zmiany dotyczące uporządkowania kwestii pojęciowych związanych z zakresem kompetencji organów.

Zgodnie z projektowaną nowelizacją, do kompetencji ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa należą:

- 1) nadzór oraz powoływanie i odwoływanie przewodniczącego i członków Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej oraz ustalanie regulaminu określającego organizację i tryb działania tej komisji na podstawie art. 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zwanej dalej „upzp”,
- 2) określanie, w drodze rozporządzenia, wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w części tekstowej i graficznej (art. 10 ust. 4 upzp),
- 3) określanie, w drodze rozporządzenia, wymaganego zakres projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części tekstowej i graficznej (art. 16 ust. 2 upzp),

- 4) określenie w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, w drodze rozporządzenia, sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (art. 16 ust. 3 upzp),
- 5) określanie, w drodze rozporządzenia, sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego (art. 61 ust. 6 upzp),
- 6) określanie, w drodze rozporządzenia, wzoru rejestrów decyzji o ustaleniu warunków zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (art. 67 ust. 2 upzp),
- 7) określanie, w drodze rozporządzenia, stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy oznaczeń i nazewnictwa (art. 67 ust. 3 upzp).

Jednocześnie minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa pozostanie właściwy w zakresie realizacji zadań określonych w ustawach innych niż ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które mieszczą się w zakresie pojęcia planowanie i zagospodarowanie przestrzenne na poziomie lokalnym, tj:

- 1) pełnienie nadzoru nad samorządami: architektów, urbanistów i inżynierów budownictwa na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów,
- 2) opiniowanie programu studiów podyplomowych na kierunkach: architektura, budownictwo, inżynieria środowiska, energetyka lub pokrewnych w zakresie audytu energetycznego na potrzeby termomodernizacji oraz oceny energetycznej budynków na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, zwanej dalej „Pr. Bud”,
- 3) współuczestnictwo w wydawaniu przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu ubezpieczenia obowiązkowego za szkody wyrządzone w związku ze sporządzaniem świadectwa charakterystyki energetycznej, terminu powstania

obowiązku ubezpieczenia oraz minimalnej sumy gwarancyjnej na podstawie art. 5² ust. 2 Pr. Bud,

- 4) określenie, w drodze rozporządzenia, warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane i ich usytuowanie, na podstawie art. 7 Pr. Bud,
- 5) współudział w określeniu przez ministra właściwego do spraw środowiska, w drodze rozporządzenia, sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji na podstawie art. 43 ust. 4a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne,
- 6) określenie w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca grzebania zwłok, na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych,
- 7) pełnienie roli organu wiodącego w zakresie tematu danych przestrzennych w zakresie zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej,
- 8) pełnienie roli organu odwoławczego od decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji realizowanych na podstawie:
 - a) art. 9q ust. 5 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym,
 - b) art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012,
 - c) art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu,
 - d) art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych,
 - e) art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących,

- f) art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych,
- 9) pełnienie roli organu odwoławczego od decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji na podstawie:
 - a) art. 11g ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowywania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych,
 - b) art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego.

Dodatkowo w zakresie kompetencji ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa pozostanie ogólny nadzór nad przepisami ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych.

Jednocześnie na podstawie art. 23 projektowanej ustawy zostaje uchylony art. 55 ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, który nakłada na ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej obowiązek zaopiniowania Planu generalnego lotniska w zakresie zgodności z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju. Uchylenie przedmiotowego przepisu pozostaje uzasadnione z uwagi na wskazanie ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego jako organu, do kompetencji którego należy zagospodarowanie przestrzenne na poziomie krajowym i regionalnym. Ponadto Plan generalny podlega zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw transportu w zakresie zgodności z polityką transportową kraju, która jest spójna z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju, a jednocześnie do wniosku o założenie lotniska, oprócz Planu generalnego, dołącza się wypis i wyrys z planu zagospodarowania przestrzennego województwa, który jest badany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego pod kątem zgodności z koncepcją, zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zatem mechanizm dokonywania oceny zgodności tych ustaleń z koncepcją

przestrzennego zagospodarowania kraju zostaje zapewniony na etapie weryfikacji przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego planów zagospodarowania przestrzennego województw.

Uchylenie przepisu spowoduje wyeliminowanie dublowania uzgodnień Planu generalnego.

Z uwagi na cel projektowanej ustawy, jakim jest wzmocnienie możliwości efektywnej realizacji zadań Rady Ministrów związanych z planowaniem i zarządzaniem strategicznym, do kompetencji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego będą należały zadania z zakresu zagospodarowania przestrzennego na poziomie krajowym i regionalnym określone w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jednocześnie w celu zapewnienia współuczestnictwa ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w procesie planowania przestrzennego na obszarach morskich zostały dokonane zmiany w ustawie z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

Konsekwencją podziału zadań pozostaje również zmiana ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.

Zmiana ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – art. 26 projektu ustawy

Aby zrealizować cel przedmiotowej nowelizacji, niezbędne jest przejęcie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego zadań związanych z kształtowaniem i koordynacją zagospodarowania przestrzennego na poziomie krajowym i regionalnym wykonywanych obecnie przez ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, tj.:

- 1) określenie, w drodze rozporządzenia, wymaganego zakresu projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa w części tekstowej i graficznej na podstawie art. 40 upzp (art. 26 pkt 3 projektu ustawy),
- 2) stwierdzanie zgodności projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju oraz ze sporządzanymi przez ministrów i centralne organy administracji rządowej programami zawierającymi zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu

publicznego o znaczeniu krajowym na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 7 upzp (art. 26 pkt 3 projektu ustawy),

- 3) koordynowanie zgodności planów zagospodarowania przestrzennego województw z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju na podstawie art. 46 upzp (art. 26 pkt 4 projektu ustawy),
- 4) przygotowywanie okresowych raportów o stanie zagospodarowania przestrzennego kraju na podstawie art. 46 upzp (art. 26 pkt 4 projektu ustawy).

Jednocześnie w celu uporządkowania kwestii związanych ze wskazaniem organu właściwego w zakresie prowadzenia współpracy transgranicznej i przygranicznej w art. 46 upzp (art. 26 pkt 4 projektu ustawy) zmianie uległo brzmienie przedmiotowego przepisu.

Projektowany art. 46 upzp określa zakres kompetencji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w związku z przejęciem przez ten organ zadań z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego na poziomie krajowym i regionalnym.

Zgodnie z brzmieniem ww. przepisu minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego koordynuje zgodność planów zagospodarowania przestrzennego województw z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju, koordynuje współpracę transgraniczną i przygraniczną w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowuje okresowe raporty o stanie zagospodarowania przestrzennego kraju.

Współpraca transgraniczna jest zagadnieniem o charakterze wieloaspektowym, dlatego jej realizacja w poszczególnych obszarach jest przypisana różnym organom zarówno na poziomie krajowym, jak i samorządowym.

Koordinacja współpracy transgranicznej, o której mowa w projektowanym przepisie, polega na przypisaniu ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego kompetencji do realizacji międzyrządowej współpracy transgranicznej w zakresie zagospodarowania przestrzennego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie przypisanie roli koordynacyjnej ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego nie spowoduje ograniczenia uprawnień do prowadzenia współpracy transgranicznej przez pozostałe organy w powierzonym im zakresie.

Jednym z celów KPZK jest przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego. Projektowana ustawa dopełnia kompetencje ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie tworzenia ram, warunków i wytycznych dla realizacji polityki przestrzennej sformułowanej w KPZK.

Ze względu na konieczność realizacji celów wynikających z KPZK w projektowanym art. 47a upzp (art. 26 pkt 5 projektu ustawy) na ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego zostało nałożone zobowiązanie do dokonywania, w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, przeglądu i analizy zasad, sposobu, a także warunków funkcjonowania instytucji, procedur i instrumentów oraz przedłożenie Radzie Ministrów propozycji zmian w tym zakresie, z uwzględnieniem w szczególności koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

Zgodnie z projektowanym przepisem przejściowym (art. 60 projektu ustawy) pierwszy przegląd i analiza zostaną dokonane w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Przyjęcie limitu czasowego wynika z doświadczeń, które dowodzą, iż prace usprawniające system planowania przestrzennego często pozostają w fazie analiz i projektów i nie osiągają etapu realizacji.

Przydzielenie wyżej wymienionych zadań jednemu organowi będzie sprzyjało ujednoczeniu i zapewnieniu spójności standardów sporządzania dokumentów i decyzji planistycznych na poziomie kraju i województwa, a w rezultacie pozwoli na skuteczniejszą realizację zadań z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego w tym obszarze.

Ponadto proponuje się uzupełnienie art. 45 upzp (art. 26 pkt 4 projektu ustawy), który zobowiązuje zarząd województwa do przedstawienia ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego informacji na temat zmian w zagospodarowaniu przestrzennym województwa. Informacje te poszerzą bazę wiedzy na temat stanu zagospodarowania przestrzennego kraju.

Na mocy projektowanej ustawy zostaje zmieniony art. 49 upzp (art. 26 pkt 6 projektu ustawy), który dotyczy obowiązku prowadzenia przez ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej rejestru programów zawierających zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym oraz obowiązku występowania przez ministra z wnioskiem o wprowadzenie programu do planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Zmiana przedmiotowego przepisu, która skutkuje zniesieniem rejestru programów przez uchylenie ust. 1, jest uzasadniona z uwagi na fakt, że programy zamieszczane w rejestrze są wydawane w drodze rozporządzeń, a więc aktów powszechnie obowiązującego prawa, i podlegają ogłoszeniu, a zatem są powszechnie dostępne. W konsekwencji konieczność tworzenia odrębnego rejestru dla takich programów nie znajduje uzasadnienia.

Dodatkowo, na mocy projektowanego art. 49 ust. 2 upzp, minister albo centralny organ administracji rządowej sporządzający program zawierający zadania rządowe służące realizacji celu publicznego, jako organ odpowiedzialny merytorycznie za dany program, będzie występował do marszałka właściwego województwa z wnioskiem o wprowadzenie programu do planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Zmiana ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej – art. 6 projektu ustawy

Z uwagi na specyfikę zagadnień zagospodarowania obszarów morskich, nagromadzenie występujących na nich zdarzeń i konfliktów wymaga szczególnego wglądu. Z tego względu proponuje się nadanie kompetencji do przyjmowania planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich oraz do określenia zakresu tych planów ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej, jako odpowiedzialnemu za kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na obszarach morskich, a dodatkowo uwzględnienie w tym zakresie również roli ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

W konsekwencji projektowana ustawa zawiera zmianę art. 37a ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej przez nadanie temu przepisowi nowego brzmienia,

zgodnie z którym minister właściwy do spraw gospodarki morskiej jako organ wiodący oraz minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego jako właściwy ze względu na kwestie zagospodarowania przestrzennego kraju mogą przyjąć, w drodze rozporządzenia, plan zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej. Dodatkowo w wydaniu rozporządzenia będą współuczestniczyli przez podpisanie tego aktu „w porozumieniu” ministrowie właściwi do spraw: środowiska, gospodarki wodnej, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, rolnictwa, rybołówstwa, transportu, wewnętrznych oraz Minister Obrony Narodowej.

Jednocześnie jako organ współdziałający w wydaniu przedmiotowego rozporządzenia został wskazany minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, ponieważ niektóre części obszarów morskich objęte są planami gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne dotyczy to w szczególności wód przejściowych i wód przybrzeżnych. W związku z tym konieczność porozumienia także z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej zapewni spójność między planami zagospodarowania przestrzennego opracowywanymi przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej a planami gospodarowania wodami.

Projektowany przepis wprowadza również odpowiednią zmianę w art. 37b ust. 4 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, polegającą na przekazaniu ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej kompetencji do określenia wraz z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, w drodze rozporządzenia, wymaganego zakresu planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, w części tekstowej i graficznej. Rozporządzenie to będzie wydawane w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rybołówstwa.

Organem wiodącym w zakresie uzgadniania powyższych aktów wykonawczych będzie minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, który zgodnie z art. 38 ust. 1 ww. ustawy, jest naczelnym organem administracji morskiej i do którego, na podstawie art. 42 ust. 2 pkt 16 ustawy, należą sprawy sporządzania planów

zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej.

Wiodąca rola ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej w zakresie prac nad ww. aktami wykonawczymi będzie polegała na opracowaniu projektów, które będą przedstawiane ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego jako organowi współdziałającemu, jeszcze przed przekazaniem projektów do uzgodnień międzyresortowych. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej będzie jednocześnie odpowiedzialny za cały przebieg procedury legislacyjnej tych aktów tzn. za uzgodnienie projektów, rozstrzygnięcie rozbieżności pojawiających się w toku prac nad projektami oraz przekazanie do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Zmiana ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, zwana dalej „ustawą o NCBiR” – art. 46 projektu ustawy

W związku z zakresem kompetencji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, dotyczących programowania strategicznego polityki rozwoju, której istotnym elementem jest innowacyjność (minister do spraw rozwoju regionalnego pełni funkcję Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym „Innowacyjna Gospodarka”), oraz z uwagi na zakres spraw przejmowanych na podstawie projektowanej ustawy, jak również fakt, że w dotychczasowym stanie prawnym obligatoryjnie w skład Rady Centrum wchodził przedstawiciel ministra właściwego do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej (tj. de facto ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej), uzasadnione jest, z uwagi na przejmowane przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego kompetencje w zakresie zagospodarowania przestrzennego, zastąpienie przedstawiciela ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej przedstawicielem ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, który będzie brał obligatoryjny udział w pracach Rady Centrum.

W rezultacie w ustawie o NCBiR dokonuje się zmiany art. 12 ust. 1 pkt 3 polegającej na uwzględnieniu w jej obligatoryjnym składzie przedstawiciela ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz ust. 3 przez wskazanie

fakultatywnego udziału przedstawiciela ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa.

Jednocześnie stosowny przepis przejściowy w zakresie wygaśnięcia, z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, członkostwa przedstawiciela ministra właściwego do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w Radzie NCBiR został zamieszczony w art. 59 projektu.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Art. 53 projektu ustawy

Projektowany przepis ma na celu zapewnienie ciągłości umów zawartych na podstawie ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych, przez wskazanie ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa jako strony umowy w miejsce dotychczasowego ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.

Art. 54 projektu ustawy

Przedmiotowy przepis przejściowy zapewnia ministrowi właściwemu do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa możliwość zakończenia postępowań w sprawie stwierdzenia zgodności projektów planów zagospodarowania przestrzennego województw z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju i programami rządowymi, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

Art. 55 projektu ustawy

Projektowany przepis przejściowy ma na celu płynne przejście przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego spraw z zakresu polityki miejskiej. Przewiduje bowiem, że do spraw w zakresie polityki miejskiej wszczętych

i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Jednocześnie minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa przekaze ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego dokumentację w zakresie polityki miejskiej, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, z wyłączeniem dokumentacji dotyczącej spraw niezakończonych w dniu wejścia w życie ustawy, która zostanie przekazana po zakończeniu tych spraw.

Art. 56 projektu ustawy

Projektowany przepis reguluje sprawy związane z przejściem przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego zasobów kadrowych do realizacji nowych zadań. Z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy członkowie korpusu służby cywilnej zatrudnieni w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej i realizujący do tego dnia zadania, które zostają przekazane niniejszą ustawą ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, stają się członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionymi w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Dotychczasowy pracodawca jest zobowiązany, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy, zawiadomić na piśmie członków korpusu służby cywilnej o zmianach, jakie mają nastąpić w zakresie ich stosunków pracy. Przepis art. 23¹ § 4 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.) stosuje się odpowiednio, z wyłączeniem urzędników służby cywilnej, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 227, poz. 1505, z późn. zm.).

Art. 57 projektu ustawy

Projektowany przepis ma na celu zapewnienie środków na finansowanie zarówno realizacji zadań ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa, jak i ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Zgodnie z brzmieniem art. 57 projektu ustawy

finansowanie wydatków ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania przestrzennego i mieszkalnictwa w 2012 r. odbywa się w ramach wydatków zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2012 w części 18 – Budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa. W celu wykonania przepisów ustawy Prezes Rady Ministrów dokona, w drodze rozporządzenia, przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń, między częściami, działami i rozdziałami budżetu państwa, z zachowaniem przeznaczenia środków publicznych wynikającego z ustawy budżetowej.

Art. 58 projektu ustawy

Celem przepisu jest zapewnienie ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego składników majątkowych do realizacji przejętych zadań. Zgodnie z treścią projektowanego przepisu Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, przeznaczenie składników majątkowych będących przed dniem wejścia w życie ustawy w posiadaniu ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, przeznaczonych do realizacji zadań, które zostają przekazane niniejszą ustawą ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego.

Art. 59 projektu ustawy

Projektowany przepis przejściowy przewiduje wygaśnięcie, z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, członkostwa przedstawiciela ministra właściwego do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w Radzie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, zapewniając tym samym możliwość powołania w skład Rady przedstawiciela ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Art. 60 projektu ustawy

Projektowany przepis wyznacza dwuletni limit czasowy na dokonanie pierwszego przeglądu i analizy zasad, sposobu, a także warunków funkcjonowania instytucji, procedur i instrumentów w zakresie kształtowania ładu przestrzennego oraz przedłożenie Radzie Ministrów wniosków i propozycji zmian.

Przyjęcie limitu czasowego ma na celu możliwie szybkie wdrożenie rozwiązań usprawniających system planowania przestrzennego.

Art. 61 projektu ustawy

Celem projektowanego przepisu jest utrzymanie w mocy, przez okres dwunastu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 125, poz. 1309). Nowe rozporządzenie będzie wydawane w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych. Przyjęty okres utrzymania aktu wykonawczego w mocy pozostaje niezbędny ze względu na konieczność dokonania analizy obowiązujących rozwiązań oraz uzgodnienie treści projektu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz Ministrem Obrony Narodowej, którzy wydają rozporządzenie w „porozumieniu” z organem wiodącym.

Art. 62 projektu ustawy – przepis o wejściu ustawy w życie

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 56 ust. 2 i 3 dotyczącego spoczywającego na dotychczasowym pracodawcy obowiązku pisemnego zawiadomienia członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej o zmianach, jakie mają nastąpić w zakresie ich stosunków pracy, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia projektowanej ustawy, który wejdzie w życie z dniem ogłoszenia projektowanej ustawy.

Projekt ustawy w zakresie zmiany ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega również notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt został zamieszczony na stronie Rządowego Centrum Legislacji w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Żaden z podmiotów zajmujących się działalnością lobbingową nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Ustawa ma wpływ na organy administracji publicznej: Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej oraz Ministra Rozwoju Regionalnego.

Proponowane w ustawie zmiany będą początkiem procesu porządkowania spraw dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz polityki miejskiej, przeciwdziałania dualizmowi kompetencyjnemu i dublowaniu się działań ministrów właściwych.

Podkreślić należy, iż zaproponowane przeniesienie spraw dotyczących zadań związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym na poziomie kraju i województwa oraz polityki miejskiej z działu „budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa” do działu „rozwój regionalny” nie będzie miało wpływu na zmianę kompetencji Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w zakresie architektury, nadzoru architektoniczno-budowlanego, wspierania mieszkalnictwa, gospodarki nieruchomościami oraz rządowych programów rozwoju infrastruktury komunalnej.

Zmiana będzie pierwszym etapem szerszych prac legislacyjnych zmierzających ku tworzeniu zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem, w tym skutecznego systemu planowania społeczno-gospodarczego, przestrzennego i polityki miejskiej.

2. Wyniki konsultacji społecznych

W dniu 28 września 2011 r. projekt został uzgodniony przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Projekt przekazano także do zaopiniowania:

- 1) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 2) Forum Związków Zawodowych,
- 3) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
- 4) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
- 5) Pracodawcom RP,
- 6) Business Centre Club,

7) Związkowi Rzemiosła Polskiego.

W toku konsultacji społecznych opinię do projektu ustawy przekazał Business Centre Club. W stanowisku przedstawionym przy piśmie z dnia 23 września 2011 r. projekt został, co do zasady, oceniony pozytywnie. Wątpliwości BCC wzbudziła kwestia zlikwidowania dualizmu kompetencyjnego w zakresie pozostawienia ministrowi właściwemu do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej kompetencji związanych m.in. z architekturą, nadzorem architektoniczno-budowlanym, gospodarką nieruchomościami oraz brakiem wskazania kierunku dalszych zmian w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.

Należy zaznaczyć, że nowelizacja ustawy o działach administracji rządowej stanowi pierwszy etap stworzenia podstaw zniesienia dualizmu w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego. Proponowane zmiany są zgodne z założeniem, że rola ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczy programowania strategicznego, wyznaczania ram, zasad, podstaw polityki przestrzennej realizowanej na niższych szczeblach, natomiast rola ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej dotyczy spraw realizacyjnych oraz szeroko pojętej kondycji elementów zagospodarowania przestrzennego (stąd pozostawienie w jego gestii np. nadzoru architektoniczno-budowlanego czy gospodarki nieruchomościami). Niniejszy projekt zakłada przeprowadzenie przez ministra do spraw rozwoju regionalnego analizy i sformułowania propozycji rozwiązań mających na celu zreformowanie systemu kształtującego ład przestrzenny, uwzględniając postanowienia KPZK.

Dodatkowo, w zakresie rozwiązań przewidzianych projektowaną ustawą, zajął stanowisko Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej, który w piśmie z dnia 1 marca 2012 r. przedstawił stanowisko m.in. w zakresie propozycji dokonania zmian legislacyjnych dla poprawy warunków funkcjonowania samorządów województw. Związek Województw RP wskazał na potrzebę zmian systemowych polegających na zintegrowaniu na poziomie krajowym programowania polityki rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowana ustawa nie pociągnie za sobą skutków w sektorze finansów publicznych. Przejmowane przez Ministra Rozwoju Regionalnego zadania będą realizowane przez pracowników przeniesionych do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, którzy do tej pory zajmowali się tymi zadaniami. Planowana zmiana nie wpłynie także na budżety jednostek samorządu terytorialnego. W projekcie proponuje się również przepis uprawniający Prezesa Rady Ministrów do dokonania odpowiednich przeniesień wydatków i dochodów budżetu państwa.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Brak jest wyraźnego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Zmiany w ustawie stanowią warunek brzegowy rozpoczęcia porządkowania systemu gospodarki przestrzennej, w tym zapewniania spójności systemu strategicznych dokumentów planistycznych i rozwojowych. Zmiany zapewnią stabilne i przewidywalne warunki w zakresie gospodarowania przestrzenią na obszarach miejskich i wiejskich, pozytywnie wpłyną na warunki działalności gospodarczej, w tym na aktywność inwestorów i przedsiębiorców.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowane zmiany dotyczą całego obszaru Polski, przyczyniając się do bardziej efektywnego wykorzystania potencjałów poszczególnych regionów i całego kraju. Kompleksowe zdefiniowanie kompetencji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego umożliwi równoczesne programowanie i realizację działań społeczno-gospodarczych i przestrzennych na szczeblu krajowym. Na poziomie regionalnym zmiana ustawy pomoże usprawnić prace jednostek odpowiedzialnych za przygotowywanie strategii rozwoju oraz planów zagospodarowania przestrzennego województw w zakresie wzajemnej zgodności dokumentów. Projektowane zmiany umożliwią zintegrowaną i komplementarną realizację interwencji publicznych, na przykład w zakresie rozwoju miast, rewitalizacji

obszarów zdegradowanych, rozwoju obszarów zagrożonych marginalizacją. Przyczynią się do spójnego programowania rozwoju określonych w przestrzeni kraju obszarów funkcjonalnych, a zwłaszcza tych, których potencjał rozwojowy jest związany ze szczególnymi cechami geograficznymi lub ograniczany wymaganiami ochrony wysokiego potencjału przyrodniczego i krajobrazowego.

-
- 1) Postulat ten stanowił i nadal stanowi główny wątek dyskusji na temat planowania przestrzennego w Polsce. Poglądy te wyrażane są zarówno przez praktyków zajmujących się planowaniem przestrzennym, środowisko naukowe, jak i instytucje, które formułowały stanowiska w tej sprawie, jak: Państwowa Rada Gospodarki Przestrzennej (stanowisko w sprawie systemu gospodarki przestrzennej i planowania przestrzennego z dnia 30 maja 2011 r.), Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk (stanowisko w sprawie Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju), Główna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna (stanowisko w sprawie zasad i zakresu reformy praw gospodarki przestrzennej jako elementu zintegrowanego planowania rozwoju kraju z dnia 26 listopada 2010 r.), Towarzystwo Urbanistów Polskich (Polska Polityka Architektoniczna, druga edycja, wrzesień 2011 r.).
 - 2) KPZK 2030 zarysowuje zakres reformy systemu planowania przestrzennego, wskazując działania konieczne do podjęcia dla realizacji tego celu, tj.: (1) wprowadzenie zintegrowanego (spójnego i hierarchicznego) systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego zdolnego do efektywnej koordynacji działań podmiotów publicznych i polityk publicznych mających największe znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego na różnych poziomach zarządzania, (2) uporządkowanie regulacji zapewniających sprawność i powszechność działania systemu planowania przestrzennego, (3) wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego.
 - 3) Pełna nazwa: „Plan działań. Informacja w sprawie działań niezbędnych do podjęcia przez RM i inne podmioty publiczne zapewniających wdrożenie przyjętej przez RM w dniu 13 lipca 2010 r. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020. Regiony, Miasta, Obszary wiejskie”. Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 2 listopada 2010 r.
 - 4) „Plan działań. Informacja w sprawie działań niezbędnych do podjęcia przez RM i inne podmioty publiczne zapewniających wdrożenie przyjętej przez RM w dniu 13 lipca 2010 r. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020. Regiony, Miasta, Obszary wiejskie”. Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 2 listopada 2010 r.
 - 5) W obecnej sytuacji planom zagospodarowania przestrzennego województw (pzipw) brakuje cech dokumentów rozwojowych, a ich zapisy nie znajdują odzwierciedlenia w społeczno-gospodarczych dokumentach strategicznych i operacyjnych. Plany te nie stanowią dostatecznego narzędzia koordynacji procesów rozwoju przestrzennego na obszarze województwa. W pzipw nie określa się wymogów i parametrów wiążących dla gmin w zakresie potrzeb terenowych zabudowy terenu. Plany zagospodarowania ani inne dokumenty planistyczne nie są skorelowane ze strategiami i programami rozwojowymi. Brakuje również powiązań hierarchicznych między dokumentami planistycznymi przygotowywanymi na różnych szczeblach zarządzania rozwojem.